

Відділ освіти
Чорнобаївської районної державної адміністрації
Районний методичний кабінет
Вереміївський навчально-виховний комплекс
«Дошкільний навчальний заклад –
загальноосвітня школа I-III ступенів»
Чорнобаївської районної ради

Всеукраїнський конкурс «Шкільна бібліотека – 2020»

Номінація
«Бібліотека – територія для читання»

Тема роботи:
«Сучасна бібліотека –
це не тільки територія для читання»

Комишан Лідія Василівна,
бібліотекар Вереміївського НВК

2020

Комишан

Лідія Василівна

**Бібліотекар Вереміївського
навчально-виховного комплексу
«Дошкільний навчальний заклад
– загальноосвітня школа І-ІІІ
ступенів»
Чорнобаївської районної ради**

Життєве кредо: *Робота з дітьми – океан безкрай,*

*Це простір для фантазії й добра.
Це пекло й рай, це гейзер водограйний,
Любові світ, чарівності й добра.*

Комишан Л.

Професійне кредо: *Хто не шукає - той не читає,*

Хто не читає - той не знає.

Хто не знає - той не живе!

І головне в житті повз пройде!»

Фетисов С.

Проблема, над якою працюю: «Виховання творчого читача, здатного до саморозвитку і самореалізації »

Анкета учасника

Всеукраїнського конкурсу «Шкільна бібліотека - 2020»

Номінація	Бібліотека – територія для читання
Тема роботи	Сучасна бібліотека – це не тільки територія для читання
Посилання на конкурсну роботу	http://verschool.ho.ua/ Всеукраїнський конкурс «Шкільна бібліотека-2020»
Інформація про учасника	
Прізвище, ім'я, по батькові	Комишан Лідія Василівна
Номер мобільного телефону	096-631-05-53
Власна електронна адреса (закладу)	http://verschool.ho.ua/ komlidvas@ukr.net
Посада (основна посада зазначається першою)	Учитель української мови та літератури, бібліотекар
Найменування закладу освіти/установи	Вереміївський навчально-виховний комплекс «Дошкільний навчальний заклад-загальноосвітня школа III ступенів» Чорнобаївської районної ради Черкаської області
Бібліотечний стаж	2 роки
Педагогічний стаж	34 роки
Кваліфікаційна категорія	вища
Освіта, спеціальність за освітою	Вища, учитель української мови та літератури

ЗГОДА

на збір та обробку персональних даних

Я, Комишан Лідія Василівна, бібліотекар Вереміївського навчально-виховного комплексу «Дошкільний навчальний заклад-загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів», шляхом підписання цього тексту, відповідно до Закону України «Про захист персональних даних» від 1 червня 2010 року, №2297-V надаю згоду на обробку моїх персональних даних з метою забезпечення моєї участі у Всеукраїнському конкурсі «Шкільна бібліотека – 2020» та заходах, що пов’язані з його проведенням. Ця згода надається на здійснення дій відносно моїх персональних даних, що будуть необхідними або бажаними для досягнення зазначених вище цілей, а саме: збір, систематизація, накопичення зберігання, уточнення (оновлення, зміна), використання, розповсюдження (передача), надання третім особам.

«01» лютого 2020 року Комишан Л.В. (_____)

Мотиваційне есе Комишан Лідії Василівни, учасника Всеукраїнського конкурсу «Шкільна бібліотека – 2020»

Причини , які спонукали Вас взяти участь у конкурсі.

Чого ви чекаєте від нього?

Життя бурхливе, як океан, нестримне, як гірська річка, барвисте, як веселка, а швидкоплинне, як падаюча зірка. Вирує, кипить, змінюється. Вимагає змін від нас і від всього, що нас оточує. Щоб бути сучасним, тобто іти в ногу з часом, кожен повинен бути готовим до змін, бути креативним, не байдужим. Хто ж як не я? Як поліпшити життя? Як життя зробити кращим, цікавішим? Ці та багато інших питань цікавлять мене. Що зробити, щоб учні ходили в бібліотеку? Як зацікавити учнів читати книжки? Сучасна освіта вимагає інновацій. Сучасне обладнання, нові форми й методи, нові підходи.

Ми повинні зрозуміти, що бібліотека – це не тільки місце для читання. Це читання, концерти, зустрічі, театральні дійства. Це співпраця з різноманітними громадськими організаціями. Це простір, де всі рівні. Це бібліотечно-інформаційна, освітня, культурно-просвітницька діяльність. Це постійний вибір і пошук. А конкурс – це випробування, підвищення професійної майстерності.

Ми працюємо на майбутнє. А майбутнє – це наші діти, емоційні, життєрадісні, допитливі, які читають, навчаються, дружать, спілкуються, сперечаються, дискутують. Бібліотечний простір – для успішних людей.

Будьте успішними, будьте цілеспрямованими, будьте щасливими!

«Будь майстром, поетом, художником у справі, яку ти робиш», - писав

В.Сухомлинський.

Чому саме Ваша робота має перемогти в конкурсі?

В народі говорять, що поганий той солдат, який не мріє стати генералом. Ми ж виховуємо успішних дітей, тому й самі мріємо про успіх. Шлях до перемоги тернистий і нелегкий. Хоч наша бібліотека невелика, але дієва. Тож надія вмирає останньою. Вірю в перемогу.

Ваше бачення місії бібліотеки.

Бібліотека – це не сховище книг, які зберігаються в повній тиші, це не місце, де відвідувачі говорять пошепки, а це вир подій, емоцій, досліджень, дискусій. Територія людей активних, творчих, цілеспрямованих, успішних! А тому місія бібліотеки – зацікавити читача, дати зрозуміти: «Читати корисно! Книги освічують душу, піднімають і зміцнюють людину, пробуджують в ньому кращі прагнення, гострять її розум і пом'якшують серце.»(Теккерей У.)

Якою Ви бачите бібліотеку свого закладу освіти через 3 роки? Що для цього треба зробити? Що вже зроблено?

Про бібліотеку майбутнього можна помріяти. Це просторий світлий зал з комфортними місцями, з подушками, з комп'ютерами чи ноутбуками, в якому розмовляють, спілкуються, обговорюють, знаходять потрібну інформацію. З гарною матеріально-технічною базою, з оновленим фондом завдяки щедрій державній та спонсорській допомозі. Щоб цього досягти, треба докласти чимало зусиль, коштів, творчої уяви.

Чого можете навчити своїх колег?

Досвід роботи бібліотекаря у мене невеликий. Але в тому, що освіта і бібліотека – ці два поняття з давніх-давен невід'ємні одне від одного, я переконана. Адже бібліотека – це інформаційний центр, складова частина виховної, культурної, освітньої діяльності школи.

Кожен бібліотекар працює над самовдосконаленням, пошуком нових форм і методів роботи, інноваційних технологій, створенням бук трейлерів, проектів, проведення квестів, театральних імпровізацій, написанням фанфіків, творчих робіт в рамках конкурсу «Проби пера». А скільки цікавинок можна запропонувати учням: створи свою історію – сторітелінг: візитна картка – це вміння цікаво розповідати свою історію. А як цікаво учням створювати тематичні папки – лепбуки: творчо, креативно, весело. Учні люблять конкурси «Я диктор», «Казковий мікс», «Хвилина слави», «Я журналіст» та інше. Все нове – це дуже добре. Але не забуваймо про головне в бібліотеці – книжку! Про її почесне місце в нашому житті.

Світ бібліотеки

В бібліотечній тиші книг
Панує спокій загадковий.
Як переступиш той поріг –
Потрапиш в світ такий чудовий.

Довідники, підручники в рядах,
Енциклопедії стоять всі величаво.
Томи Шевченка, Українки і Франка,
Герої із казок підморгують лукаво.

І світові шедеври на виду,
І наукові книги, і художні.
Я серед цього царства тихо йду,
Де мріять і поринуть у минуле можна.

Розгорнеш книжку – й світ весь ожива:
І королі, й князі, й спартанці.
Від інформацій, звітів пухне голова,
Та знову поспішаєш сюди вранці.

Бібліотекар ти. Хоч це і не престижно
У вік прогресу і комп’ютерних програм.
Та книга у руках – це так приємно.
Скажу я чесно, добрі люди, вам.

Пишайтеся: професія прекрасна!
Ви носії добра. І хай всім вам щастить!
І сонце у душі хай сяє ясно!
В гармонії з собою й світом жить!

Комишан Л.В.

Паспорт бібліотеки

Найменування закладу освіти	Вереміївський навчально-виховний комплекс «Дошкільний навчальний заклад-загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів»
Прізвище, ім'я, по батькові керівника закладу освіти	Калашник Ольга Іванівна
Загальні відомості	
Прізвище, ім'я, по батькові завідувача бібліотеки	Комишан Лідія Василівна
Контактний телефон бібліотеки	0966310533
Електронна пошта бібліотеки (закладу)	<u>veremeevka@ukr.net</u>
Web-сторінка бібліотеки (за наявності)	http://verschool.ho.ua/bibl.php
Матеріально-технічні умови діяльності бібліотеки	
Загальна площа бібліотеки, з неї:	18 м ²
абонемент	-
читальний зал	-
Наявність книгосховища для навчального фонду	-
Оргтехніка	так
Вихід в Інтернет (кількість комп'ютерів)	Підключено, 1 комп'ютер
Основні показники діяльності бібліотеки	
Основний бібліотечний фонд (без урахування підручників), з них:	
книги та брошури	4576
періодичні видання (всього назв)	4
для учнів	1
для педагогів	2
для бібліотечних працівників	1
Фонд підручників, з них:	2306
для учнів 1-4-х класів	558
для учнів 5-9-х класів	1391
для учнів 10-11-х класів	357
Робота з користувачами	

Загальна кількість користувачів (станом на <u>01.02.2020</u>), з них:	125
учні	89
педагоги	22
батьки	12
представники місцевих громад	2
Кількість відвідувань (середня за місяць)	26
Кількість книговидач (середня за місяць)	104

Директор

О.І. Калашник

План

1. ХХІ століття - період кардинальних змін.
2. Сучасні бібліотеки - це простір для життя.
3. Бібліотека є шансом для всіх.
4. Бібліотека - не просто зібрання книг.
5. Сучасна бібліотека – це не тільки читання.
6. Бібліотеки нині перебувають у перехідному становищі.
7. Бібліотека стає мультисервісним закладом.
8. Пошук шляхів розширення доступу до інформації.
9. Інноваційні підходи до вирішення проблем сьогодення.
10. Майбутнє бібліотек.
11. Бібліотека, в яку хочеться ходити

Анотація

Дана робота містить дослідження, думки, пропозиції щодо переосмислення традиційних поглядів на діяльність сучасних бібліотек. Переконливо аргументує, що бібліотека повинна бути не місцем зберігання книг, а громадським центром, простором для життя, куди можна прийти, сісти, розмовляти, читати книжки, де можуть відбуватися навіть такі заняття, як гімнастика для жінок чи курси танцю, заняття для дітей, театр, центром саморозвитку, цікавих зустрічей, корисного проведення часу, тобто культурним простором, «третім місцем», відокремленим від роботи та дому, де можна відпочити і тілом, і душею не віртуально, а реально. Сказано, що сучасна бібліотека стає мультисервісним закладом, де панує соціальне партнерство, соціальна та інформаційна рівність, де надаються інформаційно-консультативні послуги. Є приклади про вплив читання на психічне і фізичне здоров'я людини та життя в цілому. Наведено приклади кращих бібліотек у світі та переобладнання по-сучасному бібліотек в Україні. Доведено, що саме інноваційні технології вирішують питання безперебійного отримання запитів і можливість передавання великих обсягів даних на значні відстані.

Зроблено висновок, що бібліотеці немає альтернативи: жоден інший заклад культури не виконує подібних функцій, як публічна бібліотека. Адже непрочитаних книжок, незнаних імен, невідомих нам творів і наукових розробок вистачить на все життя, аби кожен його день минав у товаристві вірної супутниці розумної людини – книги. А книжка збереже не тільки тіло, а й душу.

*Сучасна бібліотека – це не тільки читання,
це центр громадського життя,
центр інноваційного розвитку громади*

Євгенія Амеліна

XXI століття - період кардинальних змін, нових технологій, нових поглядів на події, проблеми і на життя в цілому. Настала ера інформаційного суспільства. А звідки люди черпають інформацію? Звичайно ж, з мережі Інтернет. Так, телефони, смартфони, комп'ютери, гаджети. Нові слова заповнили ефір, думки, життя...

А як же душа? Де їй черпати натхнення, силу духу, не втратити ніжність, порядність і врешті совість? Як їй загартуватись, вистояти, не втратити гідності, здатності любити природу, людей, життя, вміння кохати віддано, вірно, щиро?

В цей шалений, нестримний, іноді жорстокий час, в якому виживає сильніший, ми забули про її величність КНИЖКУ. Таке просте слово, а який великий, безмежний світ у ньому! Адже, якби не було книг, не було б різних відкриттів, Інтернету, розвиненого суспільства. Не розвивалася б наука, техніка.

Згадаймо, як у давні часи ставилися до книг! З якою любов'ю їх писали, оздоблювали дорогоцінним камінням, зберігали на золотих ланцюгах, щоб не вкрали. З яким благоговінням брали книгу в руки! А скільки гонінь, утисків, переслідувань зазнав наш першодрукар Іван Федоров для того, щоб ми могли користуватися, насолоджуватися такою звичайною у наш час книжкою.

Книга... Книжка ... Книжечка... Світ фантазії, мудрості, пізнання, захоплення, задоволення. Криниця доброти, любові.

Де ж ми можемо пірнути в цей чарівний океан слів? В бібліотеці. Де на полицях рівними рядами в порядку і догляді стоять великі і маленькі, товсті і тоненькі, читані-перечитані і зовсім новенькі книжки. Царство книг!

На превеликий жаль, поняття «бібліотека», «книжка» втрачають свою популярність та актуальність. Життя не стоїть на місці, вносить свої корективи. З'явилося поняття «електронна книга». Її можна прочитати вдома, сидячи перед монітором комп'ютера. А як же бібліотеки? Як їм не втратити своєї ролі? Як їй вистояти в цей вік?

А стати сучасною, такою, яка б відповідала вимогам сьогодення.

Сучасні бібліотеки - це простір для життя. Можна прийти, сісти, розмовляти, читати книжки. В бібліотеках можуть відбуватися навіть такі заняття, як гімнастика для жінок чи курси танцю, заняття для дітей, театр.

Бібліотека є найбільш демократичною установою на світі – вона й для молодих, і для старих; безкоштовна, отже, й для бідних і для багатих; для чоловіків та для жінок; для дітей та для дорослих...

Навчання для безробітних - в бібліотеці. Доступ до Інтернету, щоб шукати роботу - в бібліотеці. Все є в бібліотеці.

Проте українська бібліотека у великих містах перестає бути популярним місцем зустрічі, і на те знайдеться низка об'єктивних причин.

Бібліотека є шансом для всіх, для талановитої молоді, щоб мала доступ до Інтернету чи книжок. Це шанс вирватися, навіть щоб спілкуватися з іншими людьми у цілому світі. Проте бібліотека не буде важливим місцем для навчання, поки в нашому суспільстві не буде створена потреба в професійній та хорошій освіті, поки викладачі не перестануть приймати реферати, курсові та дипломи, скачані з мережі Інтернет, поки в Інтернеті будуть безкоштовно розміщені піратські електронні книги, поки на роботу будуть брати не по знайомству, а оцінюючи твої досягнення та знання.

Має змінитись концепція самої бібліотеки. Ми маємо змінити позиціонування бібліотеки з храму історії, архіву на місце, де створюються інновації, місце, де можна дізнатись про все найновіше, що відбувається в світі.

Тільки така бібліотека зможе ефективно реалізувати основні види діяльності: бібліотечно-інформаційну, освітню, культурно-просвітницьку на сучасному високому рівні, коли почала діяти Нова Українська школа, коли ми почали виховувати нове покоління дітей, розвиток яких спрямовано на успішну людину, успішного громадянина, який упевнений у собі, знає, чого хоче досягти в житті. Сучасна бібліотека – це комфортне середовище для читання, це співпраця з педагогами, батьками громадськими організаціями, це інноваційність та унікальність.

Можливо, сьогодні необхідно вже говорити про зміну самої назви «бібліотека». Адже бібліотека - не просто зібрання книг, а центри саморозвитку, цікавих зустрічей, корисного проведення часу, це вже культурний простір, потреба в якому виникає у будь-якому місті, незалежно від його історії чи планування. Можливо, саме завдяки такому переосмисленню міського середовища ми можемо спостерігати тенденції у реформуванні бібліотек, адже вони є чи не найліпшою кандидатурою, аби стати «третім місцем».

Ідея перетворення бібліотеки у «третє місце», відокремлене від роботи та дому, все більше набирає обертів. Бібліотеки мають стати координаційним місцем зустрічі громади.

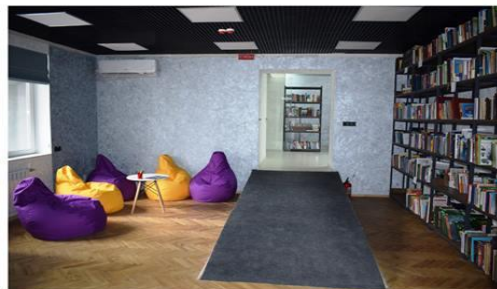
Бібліотека нового типу має набувати нових функцій: додаткові приміщення, більше можливостей, навчальні курси і різноманітні заходи – все це є частиною перетворення звичайної бібліотеки на культурно-мистецький центр. Окрім цього, нове бачення має втілюється і в архітектурних рішеннях під час реконструкції: старе затхле приміщення з оранжерейними комплексами на підвіконнях має перетворитися на простір з яскравим дизайном, який має бути зручним для роботи і привабливим для потенційного відвідувача. [14].

Сучасна бібліотека – це не тільки читання

Не всі ті, хто читають, ходять у бібліотеки.

Ми хочемо, щоби більше людей звертались до бібліотек

Ярослава Сошинська

За даними Української бібліотечної асоціації, більш-менш регулярно читає лише третина українців.

«Це майже 26 мільйонів громадян України. Але врахуйте, що не всі ті, хто читають, ходять у бібліотеки. І це наша проблема, ми хочемо, щоб більше людей звертались до бібліотек», – сказала Радіо Свобода виконавчий директор Асоціації Ярослава Сошинська.

За час Незалежності в Україні утричі скоротилась кількість бібліотек. З кожним роком зростає кількість українців, які взагалі не читають книг, не переглядають друкованих ЗМІ. Як зазначає експерт українського Інституту Горшеніна Наталя Клаунінг, рівень захопленості молоді читанням нині помітно нижчий, ніж, наприклад, 20 років тому, коли підліток, у середньому, читав 40 книг на рік. Сучасний підліток читає, в середньому, 9 книг на рік, зазначає Клаунінг.

Здебільшого, діти та підлітки читають літературу зі шкільної програми, а студенти – книги, які є обов’язковими для прочитання за навчальною програмою. Така тенденція звужує «інтелектуальні горизонти» молодого покоління українців, зауважує президент Асоціації книговидавців України Олександр Афонін.

Менеджер проекту Євгенія Амеліна розповідає Радіо Свобода: «Найліпший спосіб зацікавити будь-яку аудиторію бібліотеки – це комплексність послуг. Сучасна бібліотека – це не тільки читання, це раніше було читання та книги. Але зараз публічна бібліотека – центр громадського життя, центр інноваційного розвитку громади».

На особливу увагу проекту заслуговують сільські бібліотеки: доволі часто приміщення бібліотеки – єдиний освітній, інформаційний осередок, куди люди приходять і спілкуються. Бібліотеці немає альтернативи: жоден інший заклад культури не виконує подібних функцій, як публічна бібліотека, каже Амеліна. [15].

І справді, зараз в сільських бібліотеках проходять зустрічі ветеранів, місцевих поетів, школярів, сільської молоді. Організуються колективні читання, концерти. Активно в роботу бібліотеки впроваджуються інноваційні форми, серед яких: книжкові інсталяції, флешмоби, інформаційні фуршети, піар-акції.

Бібліотека намагається йти в ногу з часом, не втратити ролі культурного осередку, центру пізнання, комунікації, щоб запобігти деструктивним соціальним та інформаційним процесам у суспільстві.

Правда, «бібліотеки нині перебувають у перехідному становищі – від переважання традиційних ресурсів і читачів до переважання цифрових ресурсів і шанувальників бібліотеки з числа постійних «мешканців» комп’ютерних мереж («нетманів», як кажуть наші англомовні колеги). Врахування проблем переходу – архіважлива справа, суть якої в оптимізації, гармонізації, інтеграції традицій і новаторства. Щоб не вийшло так, що традиційні методи роботи ми занедбаємо, а нових не виробимо. А це часом нам прямо-таки загрожує. Завдання полягає в тому, щоб одночасно продовжувати збір, накопичення традиційних бібліотечних ресурсів і задовольняти інформаційні потреби традиційних читачів і максимально освоювати новітні інформаційні ресурси та відповідати на запити «цифрового» покоління. Тоді бібліотеки в перехідному періоді вистоять і впевнено ввійдуть у інформаційне середовище. Читач перехідного періоду різноманітний. І всі його категорії бажані для бібліотеки» [13].

Сучасна бібліотека стає мультисервісним закладом, де панує соціальне партнерство, соціальна та інформаційна рівність, де надаються інформаційно-консультативні послуги.

Сучасні бібліотеки трансформуються та розвиваються разом із суспільством, беручи на себе роль громадських центрів – інформаційних, культурних, просвітницьких, соціальних тощо. У змінених соціально-економічних умовах дедалі більше зростає соціальна значущість бібліотечної

діяльності – бібліотека стає тією установою, яка може консолідувати громадськість щодо розв’язання соціально значущих проблем і бере участь у становленні громадянського суспільства в країні [1].

Одним з вимірів включення бібліотек у процеси соціальної інтеграції є можливість надання допомоги традиційно вразливим з погляду на адаптаційні можливості категоріям громадян, таким як безробітні, люди з особливими потребами, безпритульні, біженці та вимушені переселенці, громадяни з низьким рівнем доходів. Бібліотеки в силу своїх беззаперечних переваг, таких як авторитетний статус, досвід масового обслуговування, кадровий та матеріально-технічний ресурс, фундаментальність і системність, можуть стати унікальними центрами для розробки та впровадження нових підходів до розв’язання проблеми соціальної та інформаційної нерівності. [2].

У сучасних наукових дослідженнях традиція гуманізації бібліотечної політики виражається в актуалізації пошуку ефективних моделей бібліотечної роботи задля задоволення потреб якнайширшого кола населення та вирішення ряду завдань, які сьогодні постають перед суспільством. Зокрема, увагу науковців привертає тенденція трансформації соціальної та інформаційної діяльності бібліотек, що проявляється в розширенні асортименту бібліотечних послуг. За кордоном зазначена проблематика порушується в роботах Ф. Е. Говард (Francis E. Howard), Д. Естреїчер (Deborah Estreicher), Л. Люо (Lili Luo), С. Томас (Cyndy Thomas), М. Трокня (Mark Troknya), Л. Раїн’є (Lee Rainie), Дж. Б. Горріган (John B. Horrigan). Аналіз наукової літератури свідчить про актуальність цього питання і для вітчизняних дослідників, серед яких О. Гаращенко, Т. Козловська, О. Мурашко, Н. Чуянова, Я. Хіміч та ін.

Поширення знань та зв’язок користувача з інформацією завжди були пріоритетом у бібліотечному обслуговуванні, проте сьогодні масштаби та темпи соціальних трансформацій вимагають відповідних змін у традиційній діяльності бібліотеки як обслуговуючої структури. Поряд зі звичними

формами діяльності на бібліотечній платформі розвиваються унікальні моделі взаємодії інформаційного обслуговування та соціальних послуг для різних категорій населення, що передбачає розширення напрямів роботи, зокрема, і через надання спеціалізованої консультативної допомоги та появи нових інформаційних сервісів, здатних забезпечити мультипотреби сучасного користувача. [5]. У цьому контексті показовою є нині діюча в США, Австралії та Канаді програма SWITL (Social workers in the library), яка з 2009 р. втілює в життя досвід партнерських проєктів між бібліотеками, професійними соціальними працівниками та спеціалістами інших галузей (медиками, юристами, психологами тощо).

Її головною метою став пошук шляхів розширення доступу до інформації про місцеві послуги соціального обслуговування для населення з можливістю отримання різного роду консультативної допомоги безпосередньо в приміщенні бібліотеки. При цьому бібліотечний персонал, як правило, виконує суто інформативну функцію, виступає в ролі промоутерів, доносячи інформацію про доступні соціальні сервіси в бібліотечному обслуговуванні, координує відповідну роботу, а також систематично проводить дослідження на предмет необхідності впровадження тієї чи іншої послуги, займається збором і обробкою відгуків користувачів. Консультаційні сервіси цієї програми спрямовано на надання допомоги в першу чергу емігрантам (за потреби, моголінгвальні відвідувачі отримують послугу перекладу), безробітним, інвалідам, безпритульним, а також на розв'язання локальних проблем місцевої громади. Координація соціальної роботи SWITL охоплює такі питання:

- надання інформації про допомогу у розв'язанні проблем відсутності одягу, житла чи їжі;
- професійна психологічна допомога (консультації, групи підтримки та ін.);
- спеціалізована медична допомога (експрес-аналізи, обстеження, направлення до спеціалістів та ін.);

- правова допомога (значною популярністю користується проект «Адвокати в бібліотеці»);
- подолання наслідків стихійного лиха та втрат [1].
- навчання та працевлаштування.

Сучасна бібліотека завжди була й буде частиною суспільства, і впроваджена модель соціального партнерства засвідчує про активне включення бібліотек до сфери інтересів громадськості, водночас змінюючи традиційне сприйняття її користувачем. У процесі розширення асортименту сервісів бібліотека формує свій позитивний інформаційний образ та, будучи відкритою системою, отримує додаткові канали реалізації своїх стратегій, через які все більше представників різних верств населення приєднується до процесу співпраці. [12].

Систематичне соціальне партнерство сприяє вирішенню завдань, що стоять перед суспільством, сприяє розвитку культури, освіти, інтелектуальному зростанню людей, входженню країни в інформаційне суспільство та світовий культурний процес. Незважаючи на те що бібліотеки мають великий досвід взаємодії з різними організаціями, соціальне партнерство в бібліотечній сфері – новий вид взаємодії бібліотек з усіма суб'єктами суспільства, націлений на погодження і реалізацію інтересів усіх учасників процесу вирішення соціальних завдань, його можна розглядати як інноваційний вид діяльності [6].

Необхідність пошуку нових підходів до традицій співробітництва бібліотек з іншими установами, комерційними структурами та органами місцевого самоврядування зумовлена не тільки викликанною сучасними інформаційними тенденціями необхідністю перетворення бібліотек на інформаційні центри, увага до подальшого розвитку інформаційно-консультаційного обслуговування в бібліотечних установах перш за все демонструє усвідомлення цінності соціальної відповідальності та підтримки задля зростання індивідуального й суспільного добробуту в країні. А отже,

переосмислення традиційної ролі бібліотеки як інформаційного навігатора відкриває нові можливості та перспективи в суспільному регулюванні, надаючи важливий імпульс для розвитку всієї соціально-економічної системи нашої держави. [10].

Якщо йти в ногу з часом, якщо в роботу бібліотек втілювати інноваційні підходи до вирішення проблем сьогодення, то ми збережемо ці такі необхідні заклади. Щоб не трапилося такого.

Київ – Торговий центр на місці бібліотеки, ресторан замість книгарні. Це специфічна українська реальність, яка викликає щирий подив у іноземців і обурення у тих громадян України, хто поважає книгу, читання, літературу.

Соціологи б'ють на сполох – середньостатистичний українець читає 7, максимум 10 книг на рік – це один із найнижчих показників у Європі. Чим можна зарадити в цій ситуації? Чи здатна бібліотека повернути українцям інтерес до книги і до читання?

Насправді це процес тривалий. Але варто задуматися над такими фактами:

- Людина, яка багато читає, менше хворіє;
- Щоденне читання від 15 до 30 хвилин розвиває пам'ять, запобігає розвитку атеросклерозу;
- Вчені з'ясували, що читання зміцнює зв'язок між клітинами мозку людини. Це позитивно впливає на роботу мозку, рівень інтелекту і знижує ризик розвитку ряду захворювань. Читання книг може уповільнити процес старіння мозку.
- Воно знижує ризик розвитку психічних розладів до 32%.
- Люди, які проводять за книгою від 3,5 години в тиждень, на 23% менше ризикують померти передчасно в порівнянні з тими, хто не читає зовсім.
- Вчені відзначають, якщо діти до семи років вміють добре читати, володіють вищим інтелектом, ніж їх однолітки.

- Книги рятують від стресу. Це, у свою чергу, знижує ризик інсульту і серцево-судинних захворювань.
- Читання є одним з видів профілактики нейродегенеративних захворювань. Також у тих, хто любить читати, поліпшується якість сну.
- Яким ви бачите майбутнє бібліотек? До якої форми вона має, на вашу думку, перетворитися?

Тетяна Кущук: Я не можу поки погодитися, що бібліотека має бути без бібліотекара, коли все автоматизовано, як можна побачити в Європі. Я це абсолютно не сприймаю. Обов'язково має бути бібліотекар, як би він там себе не позиціонував – менеджер культури чи ще якось. Єдине прохання, щоб були сучасні книжки, яких дуже не вистачає. І от дуже грає роль інтер'єр бібліотек. Тому що, коли оця совдепівщина переважає, власне письменники чи митці не хочуть приходити.

Олена Люблянська: Я вважаю, що сучасна бібліотека має бути відкритим простором. І я може скажу крамольну річ, але бібліотека повинна бути без читацького залу. Це атавізм. Людина має читати там, де їй зручно. Але я маю на увазі масові бібліотеки. Звісно, стародруки чи фоліанти повинні бути збережені, бо це історична спадщина. Втім треба забути такий термін як збереженість фонду. Ми повинні працювати не для того, щоб вберегти книжку, яка має стотисячний тираж. Якщо ми будемо зберігати її тридцять років, але ніхто її не візьме, то нащо вона потрібна? Ми повинні працювати для того, щоб цю книжку читали. Як казала Катерина Генієва (гендиректор Всеросійської бібліотеки іноземної літератури. – Platfor.ma), яку один з колег назвав «бібліотечною Майєю Плісецькою»: «Книжки крадуть, але тішать, що їх хоча б прочитають».

Тетяна Кущук: В світі наразі є дуже популярний термін: третє місце. Кафе рвуть його до себе, театри, кінотеатри, музеї... А може саме бібліотека має бути тим третім місцем, куди людина спішить після роботи і хоче побути там замість дому. Третє місце – де хочеться зустрічатися, де затишно, цікаво,

Всеукраїнський конкурс
„Шкільна бібліотека – 2020”

Сучасна бібліотека - це не тільки
територія для читання

зручно. Ми маємо бути цим місцем, і головний меседж – безкоштовним. Ми дійсно можемо це зробити.

Бібліотека, в яку хочеться ходити

Життя не стоїть на місці, і функції сучасних бібліотек давно перейшли на новий рівень. Яскравим прикладом є міська бібліотека Штутгарта, тому що туди, дійсно, хочеться ходити. Неймовірна сучасна архітектура від корейського архітектора Ін Йон І притягає як магнітом.

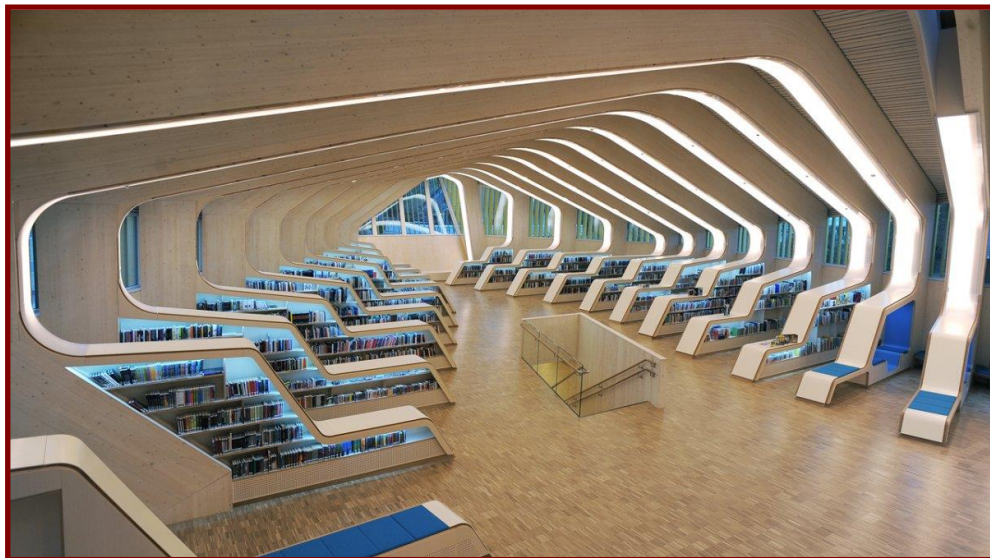

Внутрішній інтер'єр настільки комфортний і привабливий, що відвідувачі з радістю проводять там цілий день з 9 ранку до 9 вечора. Читальні зали не мають нічого спільного з традиційним уявленням бібліотеки – відвідувачі з комфортом можуть розміститися на теплій підлозі, в зручних кріслах, лежанка, на підвіконнях – будь-де! Крім того, в бібліотеці Штутгарта є всі

Всеукраїнський конкурс
„Шкільна бібліотека – 2020”

Сучасна бібліотека - це не тільки
територія для читання

атрибути сучасного коворкінга: і вільний доступ до Інтернету, і комфортні
місця для роботи, і додаткове технічне обслуговування...

Бібліотека в норвезькому місті Веннесла також відрізняється значною багатofункціональністю. Будівля бібліотеки включає кілька конференц-залів, навчальний центр і кафе.

Як повноцінний громадський простір бібліотека є відчиненою для всіх бажаючих і зручно розташована (недалеко від центральної площі міста).

БІБЛІОТЕКА COOROY (КВІНСЛЕНД, АВСТРАЛІЯ)

Центральна бібліотека ім.. Т.Г.Шевченка для дітей, Київ, Україна.

5 квітня 2018 року відбулося відкриття оновленого приміщення Центральної бібліотеки ім.. Т.Г.Шевченка для дітей в Києві. В бібліотеці

замінили фасадні склопакети, перебудували вхід, оновили інтер'єр, адаптували для людей з інвалідністю. Крім того облаштували мультимедійну залу і ввели автоматизовані книговидачу й облік.

Якими бути сучасним бібліотекам? Як оновлюватися? В якому форматі працювати? Все в наших руках і в руках молодого покоління.

Таким чином, ознайомившись з різними підходами до проблем оновлення сучасних бібліотек, треба зрозуміти, що

- «тиші в бібліотеці не повинно бути»;
- це «третє місце» для сучасного українця;
- це місце сучасного коворкінга;
- це мультисервісний заклад, де панує соціальне партнерство, соціальна та інформаційна рівність, де надаються інформаційно-консультативні послуги;
- це культурний заклад, в якому панує традиція гуманізації бібліотечної політики;
- Бібліотека – це «живий» багатогранний організм, який володіє безліччю можливостей і змінюється разом із суспільством у цілому та з кожним читачем зокрема.
- Бібліотека є найбільш демократичною установою на світі;
- Бібліотека є шансом для всіх, щоб мати доступ до Інтернету чи книжок.;

- Сучасні бібліотеки - це простір для життя;
- Бібліотеці немає альтернативи: жоден інший заклад культури не виконує подібних функцій, як публічна бібліотека.

Адже непрочитаних книжок, незнаних імен, невідомих нам творів і наукових розробок вистачить на все життя, аби кожен його день минав у товаристві вірної супутниці розумної людини – книги.

Паоло Верджеріо писав: «Якщо ми самі нічого не здатні створити, ми повинні цілими та неушкодженими передати книги нащадкам».

Ще від часів Ярослава Мудрого у «Повісті минулих літ» говорилося: «Велика користь від навчання книжного. Книги – мов ріки, що напоюють собою весь світ; це джерело мудрості, у книгах бездонна глибина; ми ними втішаємося в печалі, вони – узда для тіла й душі. У книгах – світило мудрості, а про мудрість сказано: люблячих мене – люблю, а хто дошукується мене – знайде благодать. І якщо старанно пошукати в книгах мудрості, то знайдеш велику втіху й користь для своєї душі». [17].

Читайте книги, бережіть «собори своїх душ» від «скверни», порожнечі! Станьте гідними нащадками славних предків! Вбережіть Україну від бездуховності!

Література

1. *Чуянова Н.* Взаємодія бібліотеки та громадського сектору – чинники формування суспільно-активного молодого громадянина [Електронний ресурс] / Н. Чуянова. – Режим доступу: <http://refs.in.ua/oblasna-biblioteka-dlya-yunactva-im-o-m-bojchenka-v3.html?page=7>. – Назва з екрана.
2. *Пестрецова О.* Бібліотечні центри правової інформації: досягнення і перспективи діяльності / О. Пестрецова // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського. – 2013. – Вип. 36. – С. 540–548.
3. Бібліотеки проводять роботу із соціальної адаптації переселенців [Електронний ресурс] // Урядовий портал. – Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/control/publish/article?art_id=247822563. – Назва з екрана.
4. *Теслюк В.* Використання можливостей бібліотек у соціально-педагогічній роботі з «дітьми вулиці» / В. Теслюк // Вісн. Книжк. палати. – 2009. – № 8. – С. 45–48.
5. *Ковальчук Т.* Бібліотека як координатор у вирішенні проблеми щодо запобігання насиллю у неблагополучних сім'ях / Т. Ковальчук // Вісн. Книжк. палати. – 2011. – № 10. – С. 21–23.
6. Соціальне партнерство: новий імпульс розвитку публічних бібліотек : інформ.-аналіт. огляд // Донец. обл. універс. наук. б-ка ім. Н. К. Крупської ; уклад. Н. П. Супрунець. – Донецьк : Сх. вид. дім, 2009. – 24 с.
7. *Хіміч Я.* Інноваційні зміни в бібліотеці на основі проектного, кадрового менеджменту та ініціативної діяльності бібліотек / Я. Хіміч. – Київ : Самміт-книга, 2012. – С. 78–80.
8. *Мурашко О.* Социальное партнерство как фактор успешной деятельности библиотек : науч.-практ. пособие : серия «Современная библиотека» / О. Мурашко. – Москва : Литерра, 2008. – Вып. 40. – 144 с.

9. *Пашин А.* Управление библиотечным делом: системный подход : учеб.-метод. пособие / А. Пашин // Библиотекарь и время. XXI век. – 2006. – № 101. – С. 100–118.

10. *Акимова А.* Социальное партнерство / А. Акимова // Молодые в библ. деле.–2008.–№ 2. – С. 7–10.

11. *Гаращенко О.* Партнерство бібліотек та громадських організацій заради інтересів місцевої громади / О. Гаращенко // Бібл. форум України. – 2007. – № 4. – С. 36–39.

12. *Матлина С.* Нам не жить друг без друга: социальное партнерство в развитии библиотек / С. Матлина // Библ. дело. – 2007. – № 6. – С. 2–6.

13. *Тетяна Миськевич, аспірант, Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського.* Сучасна бібліотека як мультисервісний заклад. Стаття

14. *Оксана Бояринова, PR-менеджер УБА, голова Молодіжної секції УБА.* Українська сучасна бібліотека. Оранжевий комплекс чи місце інновацій? Стаття

15. *Богдана Костюк.* Сучасна бібліотека – це не тільки читання. Стаття

16. *Юрій Палеха.* Бібліотека як потужний інформаційний центр сучасності. Стаття

17. *Повість минулих літ (за перекладом В.Близнеця)*

